

беживања средстава потребних за текуће и инвестиционо одржавање утврђује се уговором који закључују сви сопственици посебних делова зграде и одговарајућа самоуправна интересна заједница становања.

(Одлука Уставног суда Србије IV бр. 201/87 од 20. X 1988)

САМОУПРАВНИ СПОРАЗУМ И ЦЕНЕ

Према наводима иницијатора, разлог оспоравања одредаба је у томе што се њима уводи, за организације удруженог рада које су приступиле Споразуму, обавезна примена Приручника за обављање консалтинг услуга у инвестицијској изградњи који је издао „Копројект“, Загреб, 1983. године.

У одговору Пословне заједнице ОУР-а за пројектовање и сродне техничке услуге „Унијапројект“, Београд, наводи се да Приручник нема снагу обавезујућег акта. Оспореним одредбама Самоуправног споразума предвиђена је могућност да се Приручник користи при планирању и образовању цена и за утврђивање временских норми у пословима пројектовања и другим техничким пословима. Споразумом су уређени основни критеријуми а организације удруженог рада их разрађују и проширују према својим могућностима и потребама.

Према члану 15. Самоуправног споразума, при образовању цена могу се користити и елементи из Приручника за обављање консалтинг услуга. Чланом 50, став 1, ал. 1. Споразума предвиђено је да се за послове пројектовања и друге техничке послове утврђују временске норме, изражене у часовима рада користећи планске и искуствене показатеље, као и Приручник за обављање консалтинг услуга.

Оспорене одредбе члана 15. и члана 50, став 1, алинеја 1. Споразума су одредбе општег и упућујег карактера, које се не могу непосредно примењивати, већ организације удруженог рада које су закључиле Споразум треба да их разраде и конкретизују према својим могућностима и потребама. То није несагласно са чланом 560. Закона о удруженом раду („Службени лист СФРЈ”, бр. 11/88 — пречишћен текст — раније члан 586), према коме се самоуправним споразумом уређују и усклађују друштвено-економски и други самоуправни односи и интереси у друштвеној репродукцији и у другим облицима радних људи и њихових самоуправних организација и заједница, те се поред осталог могу утврђивати и основи и мерила за распоређивање дохотка и уређивати критеријуми за самоуправно уређивање цена.

С обзиром да не постоје разлози због којих би уставност и законитост оспорених одредаба била доведена у питање, Уставни суд Србије је решио да не прихвати иницијативу.

(Решење Уставног суда Србије IV бр. 324/87 од 20. X 1988)

Припремио Томислав Вељковић

ОДЛУКЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ СУДА СРБИЈЕ

РЕВИЗИЈА СЕ МОЖЕ УЛОЖИТИ САМО ПРОТИВ ОДЛУКЕ КОЈОМ СЕ ПОСТУПАК ОКОНЧАВА

Првостепени привредни суд се огласио стварно ненадлежним и предмет уступио II општинском суду као стварно и месно надлежном суду.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепено решење.

Тужилац је незадовољан овом одлуком Вишег привредног суда против одлуке уложио ревизију.

Првостепени суд је одбацио ревизију као недозвољену, јер је пошао од тога да решењем Вишег привредног суда поступак није правоснажно завршен (чл. 400, ст. 1. ЗПП) и да ће тужилац своје право остварити пред општинским судом као стварно надлежним судом.

Тужилац је незадовољан овим решењем првостепеног суда против њега уложио жалбу.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиоца а решење о одбачају ревизије потврдио.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да решењем којим се суд огласио стварно ненадлежним није окончан поступак и да нема услова да се против такве одлуке уложи ревизија јер првостепени суд није ни водио поступак већ се огласио ненадлежним.

Према томе, ревизија се може уложити само против одлуке којом је поступак правоснажно завршен (чл. 400, ст. 1. ЗПП).

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж. 4443/88 од 25. X 1988)

РОКОВИ ЗА ПОБИЈАЊЕ ИЗВРШЕНОГ УПИСА У СУДСКИ РЕГИСТАР

Тужба за утврђивање ништавости уписа у судски регистар подноси се у року од 30 дана од сазнања за разлоге ништавости, а најкасније у року од три године од извршеног уписа.

Захтев за брисање неоснованог коначног уписа може се поднети у року од 15. дана од дана сазнања за упис, а најкасније у року од 60 дана од извршеног уписа (чл. 69. Закона о поступку за упис у судски регистар).

За покретање поступка од стране регистарског суда за брисање извршеног уписа рок је две године од извршеног уписа.

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж. 2116/44)

ОСНОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА УДРУЖЕНОГ РАДА КОЈА ОБАВЉА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ НЕ МОЖЕ СЕ ИЗДВОЈИТИ ИЗ САСТАВА РАДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ БЕЗ САГЛАСНОСТИ ОСТАЛИХ ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА КОЈЕ ОБАВЉА ОВЕ ПОСЛОВЕ

Радници Основне организације „Прометкомерц“ одлучили су да се издвоје из састава Радне организације и да се конституишу као самостална Радна организација.

Првостепени суд је извршио упис издвајања ООУР-а и њено конституисање као самосталне РО.

Остали ООУР-и у саставу РО поднели су жалбу у којој истичу да је ООУР који се издваја обављао заједничке послове за све ООУР-е и према чл. 378. ЗУР-а има посебан статус, па се као такав не може издвојити без сагласности осталих удружених ООУР-а и зато су предложили да се решење о упису укине јер такве сагласности нема.

Виши привредни суд је уважио жалбу а решење укинуо, и предмет вратио на поновни поступак.

Из образложења:

„Првостепени суд је при доношењу своје одлуке учинио битну повреду поступка.

Ово са разлога што се у конкретном случају ради о ООУР-у који обавља заједничке послове за остале удружене ООУР-е, који хоће да се

извоји из састава радне организације и конституише као самостална радна организација и без сагласности осталих ООУР-а.

Основано жалиоци указују да се овакав ООУР није могао извојити без сагласности осталих ООУР-а за које обавља заједничке послове. Суд није могао прихватити навод из одговора на жалбу да таква сагласност постоји пасивним држањем осталих субјеката. Ово са разлога што закон не познаје овакву сагласност већ тражи изричиту сагласност осталих ООУР-а.

Није спорно да се за обављање комерцијалних послова може основати радна организација (чл. 378. ЗУР).

Међутим, и овако основана радна организација, као и ООУР у саставу РО који обавља заједничке послове за остале удружене ООУР-е, односно радне организације не може мењати свој статус ни делатност нити се може издвајати без сагласности осталих удружених ООУР-а, односно радних организација за које обавља заједничке послове.

Имајући предње у виду, а у смислу чл. 63. Закона о поступку за упис у судски регистар, укинута је решење о упису а предмет враћен на поновни поступак. У поновљеном поступку суд ће утврдити да ли су други удружени ООУР-и дали сагласност за издвајање ООУР-а који обавља заједничке послове, а цениће и остале наводе жалбе па ће након утврђеног чињеничног стања одлучити о захтеву за издвајање ООУР-а и његово конституисање као самосталне РО."

Према томе, ООУР који обавља заједничке послове не може се извојити без сагласности осталих ООУР-а за које обавља те заједничке послове.

(Решење Вишег привредног суда, Пж. 4872/88 од 27. X 1988)

ЗА ИЗВРШЕНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСЛУГЕ ДУЖНИЧКО-ПОВЕРИЛАЧКИ ОДНОС НАСТАЈЕ ПРИЈЕМОМ ФАКТУРЕ

Како право на камате зависи од настанка дужничко-поверилачког односа, то је интересантно када настаје дужничко-поверилачки однос за извршене здравствене услуге, јер од тога зависи обавеза плаћања за извршене здравствене услуге као и плаћање камате за случај доцње.

Првостепени суд је одбио захтев тужиоца за наплату извршених здравствених услуга јер је утврђено да тужилац није доставио туженику фактуру.

Тужилац је уложио жалбу у којој истиче да је услуга извршена и да је туженик дужан да плати накнаду за извршене услуге без обзира да ли је фактура достављена или није.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепену одлуку.

Из образложења:

„Правилно је првостепени суд поступио када је одбио тужбени захтев. Ово са разлога јер је у чл. 2, ст. 5. Закона о обезбеђивању плаћања између корисника друштвених средстава предвиђено да изузетно дужничко-поверилачки однос са извршене здравствене услуге настаје на дан када је СИЗ за здравствену заштиту примила фактуру од здравствене радне организације која је извршила здравствену услугу (обрачун о извршеним услугама). Како је утврђено да туженик није примио од тужиоца фактуру за извршене здравствене услуге то није настао дужничко-поверилачки однос, па према томе није настала ни обавеза плаћања за туженика како накнаде за извршене здравствене услуге тако ни обавезе плаћања камата."

Према томе, дужничко-поверилачки однос за извршене здравствене услуге настаје онога дана када СИЗ за здравствену заштиту прими фактуру (обрачун о извршеним здравственим услугама), и уколико фактура није достављена нема обавезе плаћања накнаде за извршене здравствене услуге нити пак обавезе плаћања камата.

(Пресуда Вишег привредног суда Србије, Пж. 1722/85 од 17. IV. 1985)

АДВОКАТСКА ТАРИФА СЕ НЕ МОЖЕ РЕТРОАКТИВНО ПРИМЕЊИВАТИ

Првостепени суд је одмерио трошкове туженику према Адвокатској тарифи у износу од 37.290 динара.

Благовременом жалбом туженик побија ово решење и истиче да се према чл. 8. Адвокатске тарифе трошкови за адвокатске услуге имају одмерити према Тарифи која је важила на дан доношења одлуке без обзира када су радње предузете, па је предложио да се материјално право правилно примени и да се трошкови одмере према наводима у жалби по Тарифи која је важила на дан доношења одлуке.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепено решење као правилно.

Из образложења:

„Правилно је првостепени суд одмерио трошкове туженику по Адвокатској тарифи која је важила у моменту предузимања појединих радњи од стране адвоката као пуномоћника туженика. Ово са разлога што према становишту суда, Адвокатска тарифа не може предвидети да се она примењује ретроактивно и да се по важећој Тарифи на дан доношења одлуке имају одмерити сви трошкови па и за адвокатске услуге које су предузете раније. Наиме, прописи се могу примењивати ретроактивно само ако је то предвиђено Уставом или законом. Адвокатска тарифа се доноси на основу овлашћења из Закона о адвокатури. Овај Закон не предвиђа могућност да се Адвокатска тарифа може примењивати ретроактивно.”

Према томе, Адвокатска тарифа се не може примењивати ретроактивно, јер то није предвиђено Уставом ни законом.

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж. 4783/88 од 1. XI 1988)

ОБАВЕЗА ПЛАЊАЊА ЗА ИЗВРШЕНЕ ГРАЂЕВИНСКЕ РАДОВЕ

Пошто се поједини грађевински објекти граде више година поставља се питање када настаје обавеза плаћања за извршене грађевинске радове.

Према мишљењу Савезног секретаријата за финансије, дужничко-ловерилачки однос између инвеститора и извођача радова настаје даном овере радова од стране надзорног органа (привремена ситуација). Ово претпоставља да су сви радови из привремене ситуације заиста и извршени. Плаћање се врши у року од 15 дана од пријема привремене ситуације.

Уколико надзорни орган не овери привремену ситуацију због тога што неки радови нису извршени, суд је стао на гледиште да извођач радова има право да наплати оне радове за које није спорно да су извршени (Пресуда Врховног суда Србије, Прев. 230/82).

Плаћање извршених грађевинских радова по привременој ситуацији може се вршити само до окончања радова. Када су грађевински радови завршени и направљен коначан обрачун, тада извођач радова не може више тражити наплату по привременој ситуацији, па је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца који је тражио наплату по привременој ситуацији и након завршетка радова, а другостепени суд је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду.

(Пресуда Вишег привредног суда Србије, Пж. 1203/79. Ову пресуду потврдио је и Врховни суд Србије, Прев. 198/79)

Припремио мр Јездимир Митровић